

Informatie bestemd voor het publiek

AVENTIS CROPSCIENCE N.V.

**Selectie- en veredelingsprogramma van *B. napus* hybride ouderlijnen en hybriden,
een programma van 5 jaar.**

Europees Notificatienummer
B/BE/00/VWSP10

Na advies van de Bioveiligheidsraad en de Dienst Bioveiligheid en Biotechnologie van het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid - Louis Pasteur, heeft het Belgische Ministerie van Landbouw aan Aventis CropScience N.V. de toestemming verleend om van 2000 tot 2004 de proefnemingen uit te voeren, zoals beschreven in de aanvraag **B/BE/00/VWSP10**.

Voor het jaar 2000 is de vrijzetting voorzien op verschillende proeflocaties gelegen op het grondgebied van de volgende gemeenten: Eke (Nazareth), Impe en Boulers (Chimay). De normale teeltperiodes van koolzaad loopt van april tot oktober (voor lentetypes) en van augustus tot augustus van het volgende jaar (voor wintertypes).

Verantwoordelijke te contacteren voor bijkomende informatie betreffende de proefnemingen:

Dhr. Hein Desloovere
Aventis CropScience N.V.
Seeds & Crop Improvement - Regulatory Affairs
Registration Benelux
Jozef Plateaustraat 22
B-9000 Gent
Telefoon (09) 235 84 09
Telefax (09) 224 06 94

1. Beschrijving van de genetisch gewijzigde planten:

De nieuwe kenmerken die in deze koolzaadplanten zullen worden geëvalueerd, zijn de volgende:

Mannelijke steriliteit / Herstelling vruchtbaarheid:

Deze twee kenmerken liggen aan de basis van het hybridisatie-systeem van PGS voor het bekomen van koolzaadhybriden.

Herbicide tolerantie:

De planten zijn tolerant voor commerciële formulaties van glufosinaat ammonium (LibertyTM). Dit kenmerk is gebruikt voor het selecteren van de planten in vitro en in vivo.

2 Doel van de proefneming:

Het veldproefprogramma omvat verschillende "types" proeven in het kader van de ontwikkeling van hybride ouderlijnen en hybriden.

Vergelijkende opbrengstproeven en zaadproducties
Stabiliteitsproef
Evaluatie van experimentele hybriden

3. Mogelijke effecten of risico's voor het milieu of de volksgezondheid:

3.1. Koolzaad als onkruid:

Koolzaad kan voorkomen in semi-gecontroleerde gebieden zoals hagen, braakland en industriële gronden. In volggewassen kan koolzaadopslag teruggevonden worden. In al deze gevallen zijn passende methodes voor de controle ervan voorhanden. Op basis van de nieuwe geïntroduceerde functies en het gedrag van de transgene lijnen is een wijziging in habitat onwaarschijnlijk.

3.2. Overleving en verspreiding:

Overleving van koolzaad is beperkt tot het zaad. De zaden kunnen in kiemrust verschillende jaren in de bodem overleven onder optimale omstandigheden. Koolzaadzaden kunnen nochtans snel kiemen wanneer de groeicondities gunstig zijn, zoals bijvoorbeeld na een lichte grondbewerking, na irrigatie of regenval, etc. Een kleine hoeveelheid zaden kan in twee stadia van de veldproef in het milieu terechtkomen: bij de zaai en bij de oogst. Verspreiden van zaden door overrijpe koolzaadplanten (openbreken van de hauwtjes) zal zeer beperkt blijven. Het is cruciaal voor de waarde van de proeven dat de planten op het juiste moment geoogst worden.

Verspreiding kan gebeuren via het zaad. Koolzaadzaden zijn klein en rond, en hoewel ze geen speciale structuren zoals haren bezitten om passief transport te vergemakkelijken, kan toch verwacht worden dat een kleine hoeveelheid zaden bij diverse handelingen vrijkomt (inpakken van de zaden, het zaaien van de proef, de oogst, ...). Belangrijke verliezen worden niet verwacht.

3.3. Selectief voordeel:

De transgene planten zullen enkel een selectief voordeel hebben in een veld dat besproeid wordt met glufosinaat ammonium. Dat het Liberty LinkTM kenmerk verder geen selectief voordeel geeft werd reeds aangetoond in verschillende veldproeven met glufosinaat tolerante koolzaadvariëteiten en gedurende postcommerciële monitoring activiteiten in Canada sinds de eerste commercialisatie in 1995.

3.4. Goede teeltpraktijken:

Na het beëindigen van de proef zal een hoeveelheid zaad op de proeflocatie achterblijven na de oogst. Dit zaad zal gedurende enkele weken na de oogst op het veld achterblijven om te kiemen. De

gekiemde zaailingen zullen vernietigd worden door middel van een herbicidenbehandeling of een oppervlakkige grondbewerking. In de daaropvolgende jaren wordt het veld terug in normale cultuur gebracht. De proeflocatie zal verder gecontroleerd worden op koolzaadopslag.

4. Opvolging en controle van de proefneming¹:

4.1. Controle op pollenverspreiding:

De pollenverspreiding zal gecontroleerd worden door een isolatieafstand tot commerciële koolzaadvelden aan te houden (min. 400 m) en een niet-transgene boord van 6 m breedte te voorzien. De proeflocatie zal verder gecontroleerd worden op de aanwezigheid van wilde Brassica verwanten die vernietigd zullen worden.

4.2. Controle op de verspreiding van transgene zaden:

De zaaimachine die voor de zaai van het experiment met transgeen koolzaad zal worden gebruikt, zal volledig vrij van zaden worden gemaakt voor die naar de proeflocatie gaat. Het zaad van de transgene planten zal in de zaaimachine worden gebracht binnen de zone van de proeflocatie.

Het is mogelijk dat tijdens het oogsten een kleine hoeveelheid zaden vrij komt en op de bodem valt. Dit zaad zal gedurende enkele weken na de oogst op het veld achterblijven om te kiemen. De zaden zullen niet ondergewerkt worden. De gekiemde zaailingen zullen vernietigd worden door middel van een herbicidenbehandeling of een oppervlakkige grondbewerking.

4.3. Na-oogst behandeling:

Na het beëindigen van de proef, zal de proeflocatie regelmatig gecontroleerd worden. Alle koolzaadopslag en koolzaadverwante onkruiden zullen verwijderd worden met een gepaste behandeling. In de daaropvolgende jaren zal het veld terug in gewone cultuur gebracht worden. Eventuele koolzaadopslag zal gecontroleerd en vernietigd worden door een oppervlakkige grondbewerking of een herbicidenbehandeling. Controle van koolzaadopslag behoort tot de normale koolzaadteelt.

¹ De proefnemingen moeten uitgevoerd worden volgens het 'Protocol geldig voor het jaar 2000 betreffende de aanleg, de opvolging en het rooien van de percelen van transgene *Brassicaceae* evenals het beheer van afval afkomstig van deze percelen'.